

banden, vrij, in den formeelen zin, zelfzuchtig haar doeleinden kiezend en zelfstandig haar middelen bepalend. De staathuishoudkundigen kennen haar als homo economicus, Georg Jellinek typeerde haar als Adam in der Staatslehre. Die figuur was het waarop voor het strafrecht Feuerbach's theorie van den psychologischen dwang was berekend. Niet minder dan het naturalistisch uitgangspunt der modernen is deze klassieke beschouwing van den mensch en van den misdadiger rationalistisch en zij blijft dat bij de wijzigingen, die zij onder invloed van de philosophie van het Duitsche idealisme heeft ondergaan. Volgens Wolf is de mensch voor het strafrecht noch een object van Wohlfahrtspflege, noch een egoïstisch individu, wiens belangen door den Staat worden beschermd mits het de belangen van anderen ontziet, maar een verantwoordelijk lid van de rechtsgemeenschap, als zoodanig een persoon, wiens rechtelijke gezindheid kan aangetast zijn, acuut of chronisch, gedeeltelijk of geheel. De misdadiger is een rechtsgenoot met een in verval verkeerende rechtelijke gezindheid. Hij moet worden gezien bij het licht niet van de politieke opvattingen van den liberalen partijstaat, maar van ein Sozialgliedstaatliches Denken.

In het centrum van deze beschouwingen der jongeren staat het roepen om een autoritair staat. Wat daarmee bedoeld wordt is niet steeds duidelijk en is niet bij allen hetzelfde ¹⁰⁾. Bij Dahm en Schaffstein wordt de uitdrukking afwisselend gebruikt met die van totaler Staat. Geen enkel gebied van het openbare leven kan tegenover den staat op een afgescheiden bestaan aanspraak maken. Het strafrecht heeft in de eerste en voornaamste plaats beteekenis als middel tot handhaving en openbaring van de staatsmacht, als symbool van het staatsgezag ¹¹⁾. Op dien grond verdedigen zij de doodstraf als bijzonder geschikt om de gedachte der autoriteit krachtig tot gelding te brengen. Anderen onderscheiden tusschen autoritair en totalen staat of zien er zelfs een tegenstelling in ¹²⁾. Het kenmerk van den autoritair staat zou dan gelegen zijn in de krachtige wijze,